

JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus

Versio: 23.9.2019

Julkaistu:

Voimassaoloaika: toistaiseksi

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Soveltamisala.....	1
3	Termit ja lyhenteet.....	3
4	Suosituksset.....	3
5	Opastavat tiedot.....	4
6	Viittaukset.....	4
7	Liitteet.....	5

1 Johdanto

Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus korvaa aiemman Tilastokeskuksen tehtäväluokituksen. Suositus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluita vuodesta 2021 alkaen.

Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus -suosituksessa kuvataan yhteiset määritelmät palveluista. Luokituksen palvelut on kuvattu organisaatioriippumattomasti. Kunnat ja muut tietojen käyttäjät voivat itse luoda lisähierarkioita oman tarpeensa mukaisesti.

Luokitus kattaa sekä lainsäädännön kunnille asettamat tehtävät että kuntien itselleen ottamat tehtävät. Lisäksi palveluluokituksessa otetaan huomioon olemassa oleva julkisyhteisöjen tehtäväluokitus COFOG (ks. *JHS 186*), kuntataloustilastoinnin vaatimukset ja muut tiedon käsittelyyn kehitetyt luokitukset (mm. asiakirjallisen tiedon käsittelyn luokitukset, toimialaluokitus).

Palveluluokille kohdennettavat kulu- ja tuottolajit sekä muu kustannuslaskennan ohjeistus ulkoisen raportoinnin osalta on annettu *JHS 203 kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta* -suosituksessa.

Ohjeistus kuntien ja kuntayhtymien XBRL-muotoisesta talousraportoinnissa on annettu suosituksessa *JHS 194 kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomia*. Määrittely kuntien ja kuntayhtymien virallisten tilinpäätöslaskelmien ja tilinpäätöstä täydentävien tietojen raportoimiseksi sekä ohjeet määrittelyksen käyttöä varten ko. tietojen kokoamisessa ja julkistamisessa koneellisesti luettavaan muotoon on ohjeistettu suosituksessa *JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi*. Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo on ohjeistettu suosituksessa *JHS 192* ja talousarvio- ja suunnitelmatietojen raportointi suosituksessa *JHS 199*.

2 Soveltamisala

Yhtenäisten ja yhteisten luokitusten avulla luodaan paremmat edellytykset julkisen hallinnon toiminnan ja tuottavuuden kehittymisen arvioinnille, kuntien väliselle vertailulle sekä kuntien sisäiselle toimintojen väliselle vertailukehittämiselle. Taloustiedon saaminen palvelukohtaisesti on edellytys tuottavuuden arvioinnille. Jatkossa muita tietoja, kuten suoritettuja, voidaan yhdistellä taloustietojen kanssa.

Palveluluokitusta hyödynnetään erilaisissa käyttötarkoituksissa toimijasta riippuen. Kuntien palveluluokitusta käytetään pääasiassa kansallisessa ohjauksessa, tilastoinnissa sekä talouden tunnuslukujen esittämisessä kuntien ja kuntayhtymien käyttötalouden tulojen ja menojen sekä investointien luokitteluun.

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

Palveluluokitusta voidaan hyödyntää kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä. Luokituksen mukaisella talousraportoinnilla on vaikutusta kuntien valtionosuuksiin kustannustenjaon tarkistuksen kautta. Kuntien taloustietoa käytetään myös mm. kuntien edunvalvonnassa. Kunnat voivat hyödyntää luokitusta palveluidensa järjestämisen suunnittelussa, ohjauksessa ja seurannassa, palveluiden tuotteistamisessa sekä kuntien välisessä vertailussa.

Tilastotoimi puolestaan hyödyntää palveluluokitusta tuottaessaan kuntiin ja kuntayhtymiin liittyviä tilastoja. Ministeriöt, virastot ja laitokset hyödyntävät palveluluokitusta omilla toimialoillaan toiminnan ohjauksessa ja seurannassa. Aiempaa tarkempaa kustannustietoa tarvitaan mm. lakimuutosten kustannusvaikutusten arviointiin.

Suosituksen tarkemmat kohderyhmät ja näiden käyttötarkoituksia luokitukselle on esitetty seuraavassa taulukossa:

Kohderyhmä	Luokitusten käyttö	Kohderyhmän vaatimus
Kunnat ja kuntayhtymät	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa käytetään kunnan johtamiseen ja toiminnan ohjaukseen ja seurantaan.	Luokitusten on tuettava tiedon tuottamista kunnan johtamisen ja toiminnan ohjauksen tarpeisiin.
Valtionhallinnon julkisen hallinnon ja talouden ohjaajat	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa käytetään julkisen hallinnon ja talouden ohjaukseen sekä kuntien tehtävien ja palveluiden arviointiin.	Luokitusten on tuettava tiedon tuottamista julkisen talouden suunnitelman ja palveluiden taloudellisen arvioinnin tarpeisiin.
Valtion tilastotoimi	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa hyödynnetään kansallisessa tilastoinnissa.	Luokitusten on tuettava tilastotoimen tarpeita sekä liityttävä loogisesti tilastoinnissa käytettäviin luokituksiin ja käsitteisiin.
Tutkimuslaitokset	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa hyödynnetään tutkimustoiminnassa.	Luokitusten on liityttävä loogisesti muihin keskeisiin tutkimustoiminnassa käytettäviin luokituksiin ja käsitteisiin.
Julkisen hallinnon toiminnan ja prosessien kehittäjät	Luokituksia hyödynnetään toiminnan ja toimintaa tukevien tietojärjestelmien / järjestelmätoiminnallisuuksien kehittämisessä.	Luokitusten tulee mahdollistaa palveluiden ja prosessien joustava kehittäminen toiminnalle asetettujen tarpeiden mukaan.
Kuntien ja kuntayhtymien palvelun tarjoajat	Luokituksia käytetään palveluiden tuotteistamisessa ja palvelutoiminnan tulosten ja kustannusten raportoinnissa.	Luokitusten on tuettava palvelutoiminnan tuotteistamisen tarpeita.
Kuntien ja kuntayhtymien tietojärjestelmätoimittajat	Luokituksia käytetään tietojärjestelmien tietojen käsittely ja tiedonsiirtotoiminnallisuuksien kehittämisessä.	Luokitusten on muodostettava looginen kokonaisuus tietojärjestelmien kustannustehokkaan toteutuksen varmistamiseksi.
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	Luokituksia käytetään sote seurannassa ja arviointitehtävissä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seurannassa.	Luokitusten on tuettava tiedon tuottamista kuntien yleisen tilanteen tarkasteluun, kansallisen politiikan kehittämiseen, toiminnan arviointiin ja kehittämiseen sekä kansainvälisen ehkäisevän ja edistävän työn tilastointia varten.

Tämä palveluluokitus soveltuu taloustietojen ja palveluiden kustannusten tarkasteluun eikä asianhallintaan.

3 Termit ja lyhenteet

asiakas

palvelun käyttäjä

henkilö

ihminen, synonyymi luonnollinen henkilö

kunnan palveluluokitus

luettelo kunnan palveluista, joilla toteutetaan kunnan tehtäviä

kunnan tehtävä

lailta kunnalle annettu tai kunnan itsehallintonsa nojalla itselleen ottama tehtävä

kunta

asukkaiden itsehallintoon perustuva paikallistasolla toimiva julkisyhteisö, jolla on oma rajattu alueensa ja väestönsä sekä verotusoikeus

palvelu

organisoidun toiminnan tuloksena syntyvä aineeton hyödyke tai aineettoman ja aineellisen hyödykkeen yhdistelmä *asiakkaan* tarpeiden tyydyttämiseksi

palvelutapahtuma

palveluntuottajan tai palvelunantajan ja asiakkaan välinen yksittäinen vuorovaikutustilanne

palvelutuote

vakioitu ja dokumentoitu palveluun perustuva tuote yhtä tai useampaa palvelutuotetta tuotetaan yhdessä tai useammassa toimipaikassa ja palvelutuotetta tuotetaan useita kertoja useissa erillisissä palvelutapahtumissa useille erillisille asiakkaille

toimialaluokitus

toimialaluokitusta käytetään yritysten ja muiden organisaatioiden tai yksittäisten toimipaikkojen luokitteluun niissä harjoitetun taloudellisen toiminnan perusteella

4 Suositukset

Suositus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitusta. Suositus käsittää määritelmät kuntatilastoinnin kannalta oleellisista palveluista, kuvauksen luokittelun rakenteista ja luokitusten soveltamisesta sekä mallin luokitusten jatkuvalla kehittämiselle ja ylläpidolle. Luokitus muodostaa valtion tiedonkeruun kannalta olennaisen tason.

Tämä luokitus korvaa tehtävittäin kerättävät taloustiedot.

Palveluluokitus on tämän suosituksen liitteenä (*liite 1*).

5 Opastavat tiedot

Tätä suositusta ylläpitää Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta Juhta, puh. 0295 16001, sähköposti: jhs-sihteeeri@jhs-suositukset.fi.

JHS-järjestelmän verkkosivut:

<http://www.jhs-suositukset.fi>

6 Viittaukset

Suosituksessa viitataan seuraaviin lakeihin, säädöksiin, suosituksiin ja ohjeisiin:

Lait ja säädökset

- Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta (634/2011)
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- Kuntalaki (410/2015)
- Vesihuoltolaki (119/2001)
- Terveysturvallisuuslaki (763/1994)
- Terveysturvallisuuslaki (1326/2010)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja muu sosiaalihuoltoon liittyvä erityislainsäädäntö
- Nuorisolaki (1285/2016)
- Vesilaki (587/2011)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Laki alueiden kehittämisestä ja rakennusrahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)
- Joukkoliikennelaki (896/2009)
- Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978)
- Laki pysäköinninvalvonnasta (727/2011)
- Jätelaki (646/2011)
- Maastoliikennelaki (1710/1995)
- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)
- Vesiliikennelaki (463/1996)
- Ulkoilulaki (606/1973)
- Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
- Maa-aineislaki (555/1981)
- Laki asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (1184/2005)
- Kirjastolaki (1492/2016)
- Teatteri- ja orkesterilaki (730/1992)
- Liikuntalaki (390/2015)
- Museolaki (729/1992)
- Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019)
- Vaalilaki (714/1998)
- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- Lukiolaki (629/1998)
- Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998)
- Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- Varhaiskasvatustalaki (36/1973)
- Valmiuslaki (1552/2011)

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

- Pelastuslaki (379/2011)
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009
- Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)
- Eläinsuojelulaki (247/1996)
- Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
- Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta (634/2011)
- Laki rakennusperinnön suojelemisesta (492/2010)
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)
- Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016)
- THLn määräys 1/2016 sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksesta
- Laki liikennejärjestelmistä ja maanteistä (503/2005)
- Yksityistielaki (560/2018)
- Maatalousyrittäjien lomituspäätös (1231/1996)
- Laki turkistuottajien lomituspäätös (1264/2009)

Suosituksukset ja ohjeet

- Toimialaluokitus (TOL 2002)
- Julkisyhteisöjen tehtäväluokitus (COFOG 2001)
- Kuntien yhteinen tehtäväluokitus 2009
- JHS 183 Julkisen hallinnon palvelujen tietomalli ja ryhmittely verkkopalveluissa
- JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo
- JHS 194 Kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomia
- JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelma
- JHS 203 Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta
- JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi

7 Liitteet

Liite 1: Palveluluokitus

Liite 2: Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä eräiden muiden palveluiden talousraportointi kuntien ja kuntayhtymien palveluluokituksessa